

J.post ID: 21/136172

DEL TO – MER OM SAKEN

Utkast til høringsuttalelse til forslag om endringer i tobakkskadeloven:

Høringsuttalelse til høringsnotat av 22.juni 2021 med forslag om endringer i tobakkskadeloven med forskrifter

Forslaget til endringer i tobakkskadeloven med tilhørende forskrifter innebærer blant annet innstramminger av regelverket for å redusere skadevirkningene av passiv røyking, og regulering av e-sigaretter.

Bærum Kommune er generelt positive til alle tiltak som bedrer folkehelsen, herunder reduksjon av skadevirkninger ved passiv røyking. I høringsuttalelsen vil Bærum kommune kommentere de punktene i forslaget som kommunen mener må utredes nærmere. Dette gjelder det materielle innholdet i regelverket, så vel som konsekvensene av det og kommunens tilsynsansvar.

Forbud mot røyking på holdeplasser og andre steder tilknyttet offentlig transport

Forslaget innebærer et forbud mot røyking på areal tilknyttet offentlig transport. Forslaget innebærer at forbudet vil gjelde uavhengig av type transportmiddel, geografisk beliggenhet av holdeplassen og hvorvidt det er andre personer på området. Det er videre uavhengig av hvem som eier arealet.

Departementet erkjenner at det kan by på avgrensingsproblematikk knyttet til hvor grensene for det lovregulerte området skal gå. Det henvises til at det heller ikke er eksakt angitt hvor grensene for dagens røykeforbud ved inngangspartier ved offentlige helseinstitusjoner og offentlige virksomheter er, men at departementet ikke er kjent med at dette er problematisk.

Bærum kommune er enig i forslaget om forbud mot røyking på holdeplasser i sentra eller tett befolkede områder, hvor det er mange mennesker som oppholder seg på holdeplassen. For at dette forbudet skal kunne overholdes og praktiseres likt må det reguleres i forskrift hvor stort arealet skal være og hvordan det skal tydeliggjøres for innbyggerne hvor forbudet gjelder. Dette er etter kommunens mening også avgjørende for å kunne holde eier eller driver ansvarlig for eventuelle overtredelser.

Kommunen tillegges tilsynsansvaret, og sanksjoner som pålegg om retting og tvangsmulkt vil kunne gis ved brudd etter tsl § 25, og når tsl § 36a om overtredelsesgebyr trer i kraft vil kommunen kunne ilegge overtredelsesgebyr. Bærum kommune mener at departementet må vurdere nærmere hvem som er ansvarlig for at forbudet overholdes; eier eller driver eller den som disponerer området. Dersom dette er ulike personer/virksomheter må det avgjøres hvem

som skal være ansvarlig. Det bør videre tas stilling til om det skal være felles ansvar eller solidarisk ansvar dersom flere skal være ansvarlige. Bærum kommune mener at det er den som disponerer området til offentlig transport som bør være ansvarlig. Kommunen vil videre understreke at tilsyn med at dette forbudet overholdes medfører betydelig økt tilsynsaktivitet med påfølgende kostnader.

Forbud mot røyking på utendørs idrettsområder

Forslaget innebærer forbud mot røyking på områder utendørs hovedsakelig ment for idrettsutøving. Hvilke områder det gjelder er definert som areal opparbeidet og tilpasset med det formål at det skal benyttes til idrett. Bærum kommune mener dette er en avgrensning som kan fungere, selv om det ikke stilles krav om at området er inngjerdet. Det anbefales likevel at det reguleres hvor stort tilleggsareal som omfattes, f.eks. ved fotballbaner og at det pålegges ansvarlig person/virksomhet, å tydelig merke området omfattet av røykeforbudet.

Departementet tar i høringsnotatet ikke stilling til hvem som eventuelt skal være ansvarlig for at forbudet overholdes. Bærum kommune mener at problemstillingen her vil være den samme som i forrige punkt, og at det må vurderes hvem som skal være ansvarlig for overholdelse og som eventuelt vil motta sanksjoner. Tilsyn med overholdelse av røykeforbudet vil medføre betydelig økt tilsynsaktivitet fra kommunen.

Forbud mot røyking på lekeplasser

Forslaget innebærer forbud mot røyking på lekeplasser der allmennheten har adgang. Hva som er lekeplasser og dermed arealet tilknyttet dette fremgår av § 4 i forskrift av 19. juli 1996 nr. 703 om sikkerhet ved lekeplassutstyr. Bærum kommune mener at dette arealet er tilstrekkelig avgrenset og definert. Departementet har ikke regulert hvem som skal være ansvarlig for at forbudet overholdes, og Bærum kommune viser til punktene over når det gjelder klare bestemmelser om hvem som skal være ansvarlig og som kan ilegges sanksjoner. Tilsvarende gjelder tidligere merknader om økt tilsynsvirksomhet.

Plager fra naboers røyking

Bærum kommune vil innvende at dette punktet er noe uklart beskrevet i forslaget. Innledningsvis beskrives henvendelser departementet har fått om at vinduer ikke kan være åpne eller at terrasser ikke kan benyttes på grunn av naboers røyking. Departementet mener imidlertid at retten til privatliv setter grenser for lovreguleringen. Det foreslås et forbud mot å røyke i innendørs fellesområder som disponeres av flere boenheter. Videre foreslås det en hjemmel som gir mulighet for å innføre et røykeforbud på felles utendørsområder, som brukes av flere boenheter. Forslaget angir hvem som er ansvarlig for at forbudet overholdes og hvilke sanksjoner de ansvarlige har ovenfor røykere. Tilsynsansvaret legges til kommunen.

Bærum kommune har ingen innvendinger mot dette forslaget, men vil innvende at dette er av privatrettslig karakter og at det ikke er naturlig at kommunen tillegges et tilsynsansvar i disse sakene. Det er uklart hva kommunen skal føre tilsyn med?

Overtredelsesgebyr til den enkelte røyker

Departementet ber om innspill fra høringsinstansene på om det bør gis overtredelsesgebyr ovenfor den enkelte røyker, etter ny tsl § 36 a. Bærum kommune erkjenner at det er argumenter som kan tale for at tilsynsmyndigheten tillegges en slik myndighet. Det kan virke urimelig å gi evt. sanksjoner til transportselskapet eller grunneier av en eiendom som disponeres av andre som har små muligheter til å påvirke den enkelte røyker. Videre kan manglende sanksjoner ovenfor den som faktisk bryter forbudet, føre til manglende incentiv for å overholde forbudet.

Bærum kommune ser at overtredelsesgebyr til den enkelte røyker kan være et nyttig virkemiddel for å redusere omfanget av passiv røyking. Kommunen vil likevel understreke at et slikt overtredelsesgebyr ligger nærmere straffereaksjoner etter straffeloven, og ikke under kommunal tilsynsvirksomhet. Kommunen mener derfor at dette spørsmålet må utredes nærmere i et strafferettslig perspektiv.

Økonomiske og administrative konsekvenser for kommunen

Departementet antar at de fleste forslagene vil få beskjedne økonomiske og administrative konsekvenser. Departementet viser til de store kostnadene som er estimert som konsekvenser av røyking og estimatene ved passiv røyking. Bærum kommune er enig i at på nasjonalt nivå vil forslaget ikke innebære store økonomiske konsekvenser. På kommunalt nivå vil imidlertid forslaget innebære en helt ny tilsynsordning med tilsyn på lekeplasser, idrettsanlegg, holdeplasser og fellesareal som brukes av flere boenheter. Kommunen mener at dette må utredes nærmere, og at en slik beregning sendes på ny høringsrunde.

Tilsyn med produkter som e-sigaretter, smakstilsetning, minstestørrelse på snus vil etter kommunens oppfatning kunne håndteres innenfor gjeldende tobakskontrollordning. Det er altså tilsynet med overholdelse av et utvidet røykeforbud kommunen mener må utredes ytterligere.